

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

« _____ » 20 _____

ЖАНРОВІ ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра

спеціальності 035 «Філологія»

спеціалізації 035.05 Романські мови і літератури (переклад включно)

освітня програма Переклад (французький)

(назва)

Укладач : к.ф.н., доцент Т.М.Уділова

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри романської
філології і перекладу

Протокол № 1 від "29" серпня 2016 р.
Завідувач кафедри

(підпис) **І.Є.Шаргай**
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету іноземної філології

Протокол № 1 від "30" серпня 2016 р.
Голова науково-методичної ради
факультету

(підпис) **К.М.Ружин**
(ініціали, прізвище)

2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3 M1 + 2 M2 = 5	Галузь знань 03 – гуманітарні науки (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 180 M1 + 60 M2 = 240	спеціальність 035 «Філологія»	Рік підготовки:	
	Спеціалізація 035.05 романські мови і літератури (переклад включно)	1 –й	- –й
	Освітня програма Переклад (французький)	Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 1 год	Рівень вищої освіти: магістерський	16+26 M1 = 42	- год.
		Практичні, семінарські	
		16+12 M1 +12 M2 = 40	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		58+52 M1 + 48 M2 = 158	- год.
Вид контролю: Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Жанрові теорії перекладу» є: поповнення фундаментальних теоретичних знань студентів, які вони одержали з теоретичних курсів, а також формування у них лінгвістичної компетенції на базі теоретичних та практичних видань з французької філології і відповідного мовного матеріалу.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Жанрові теорії перекладу» є:

- поглиблення системи раніше набутих теоретичних знань.
- теоретичне осмислення основних положень, правил та винятків стосовно норми сучасної французької мови.
- теоретичне осмислення основних положень перекладу.
- пізнання функціонування французької мови в різних літературних жанрах.
- розширення понятійного апарату французької мови.
- поповнення філологічної і перекладацької ерудиції студентів

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей):

- основні поняття жанрових теорій перекладу.
- основні теорії типології жанрів.
- основні положення теорії жанрового перекладу.

вміти:

- орієнтуватися в літературних стилях французької і рідної мов.
- аналізувати фактичний мовний матеріал і способи його перекладу.

Міждисциплінарні зв'язки.

Курс “**Жанрові теорії перекладу**” є продовженням певних тем курсу “Теорія перекладу”, має зв'язки з курсом „Французька література”, “Стилістика”, з курсами спеціалізації та дисциплінами за вибором, як: “Основи художнього перекладу”, “Лінгвокраїнознавство”, “Особливості перекладу в КМК”, а також з практичними дисциплінами.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Специфіка перекладу фольклорних і драматичних жанрів. Специфіка перекладу прозаїчних і поетичних жанрів.

Тема 1. Поняття жанру.

Зміст: Різні точки зору на розуміння терміну «жанр» вітчизняних, французьких і відомих світових лінгвістів. Дискурсивні жанри. Літературні жанри. Існування літературних жанрів в системі літературних шкіл, напрямів, форм. Їх існування в двох культурах і відсутність в одній з двох, схожість і розбіжність в літературах різних мов і країн: труднощі при перекладі.

Тема 2. Фольклорні жанри.

Зміст: Порівняння жанрів французького і українського фольклору (казка, сказ, легенда, билина та ін..). Особливості форм і характеристик фольклорних жанрів в кожній культурі. Способи їх перекладу: за умови існування або відсутності відповідного жанру в літературі іншої культури. Специфічні форми і способи перекладу фольклорних жанрів в залежності від мети перекладу і передбаченого читача.

Тема 3. Драматичні жанри.

Зміст: Порівняння французьких і українських драматичних жанрів (комедія, трагедія, трагікомедія, драма, фарс та ін..). Особливості драматичних жанрів і форм в українських і французьких літературних творах. Способи їх перекладу за умови існування або відсутності відповідного жанру в літературі іншої культури, а також з урахуванням специфіки сценічної драматургії різних країн.

Тема 4. Прозаїчні жанри.

Зміст: Порівняння французьких і українських прозаїчних жанрів (роман: історичний, автобіографічний, пригодницький та інші, розповідь, новела, тощо). Особливості прозаїчних жанрів: форми, ритм, ефект впливу на читача, базові одиниці перекладу. Способи їх перекладу за умови існування або відсутності відповідного жанру в літературі іншої культури, подібних жанрових характеристик або відмінностей.

Тема 5. Поетичні жанри.

Зміст: Порівняння французьких і українських поетичних жанрів (вірш, поема, поезія в прозі, «вільний вірш», каліграма та інші). Особливості поетичних жанрів: форми, ритм, рима. Способи їх перекладу за умови існування або відсутності відповідного жанру в літературі іншої культури. Проблема «неможливості» перекладу поезії: точки зору спеціалістів. Складність поєднання форми і змісту при перекладі поетичного твору.

Тема 6. Паралітературні жанри.

Зміст: Порівняння французьких і українських паралітературних жанрів (романи: поліцейські, вестерни, науково-популярні, утопічні, фантастичні, тощо, фото- і графічні романи, комікси, фільми: короткометражні, анімаційні, музичні, в віршах, художні та інші). Особливості паралітературних жанрів. Способи їх перекладу. Основні складності перекладу художніх фільмів.

Розділ 2. Особливості науково-технічного стилю. Засоби науково-технічного перекладу.

Тема 7. Основні риси та особливості науково-технічного функціонального стилю у французькій мові.

Зміст: Формування науково-технічного функціонального стилю (XV-XVI ст.). Граматичні, лексичні і стилістичні особливості науково-технічного функціонального стилю в період його формування.

Тема 8. Жанрові особливості науково-технічного функціонального стилю.

Зміст: Лексичні, граматичні і стилістичні особливості науково-технічного функціонального стилю. Основні жанри наукового і технічного дискурсів. Відображення науково-технічного стилю в медійному дискурсі: основні риси і особливості науково-технічних і публіцистичних статей французькою мовою.

Тема 9. Термін як основна науково-технічного стилю.

Зміст: Основні види і форми перекладу. Види технічного перекладу: повний переклад, реферативний переклад, анотаційний переклад та їх оформлення. Основні одиниці перекладу тексту. Спеціальні терміни, способи їх перекладу. Рекомендовані ВАКом правила сегментації тексту для перекладу. Особливості перекладу заголовків. Особливості перекладу запозичень.

Тема 10. Проблеми технічного перекладу.

Зміст: Необхідність поєднання знань іноземної мови зі знаннями техніки. Базова освіта технічного перекладача. Основне протиріччя професійної підготовки спеціаліста в галузі технічного перекладу: фахівець з певним володінням мов, або спеціаліст іноземної мови з певними знаннями технічної сфери.

Тема 11. Стилiстичні засоби перекладу науково-технічних текстiв.

Зміст: Стилiстичні засоби перекладу: засоби перекладу метафоричних одиниць; прийоми перекладу метонiмiї; прийоми вiдтворення iронiї в перекладi. Використання словникiв i довідникiв. Технiчна робота зi словником. Автоматичний переклад. Специфика редагування науково-технiчних текстiв.

Тема 12. Основні риси складання та використання науково-технічних словників: словники загального призначення, спеціальні словники.

Зміст: Загальні джерела інформації і види словників: словники загального призначення, загальні енциклопедії, довідники з різних галузей техніки, спеціальна література. Словники загального призначення: двомовні словники, одномовні словники, допоміжні словники. Енциклопедичні словники загального призначення. Загальна енциклопедії. Спеціальні джерела інформації. Спеціальні словники. Двомовні спеціальні словники: політехнічні

словники, галузеві словники, допоміжні словники (словники скорочень). Спеціальна література. Укладання галузевого словника: мета, форми, основні труднощі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		Л	с/п	лаб	сам.роб.	інд.завд. (при наявності)		л	с/п	лаб	сам.роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Розділ 1. Специфіка перекладу фольклорних і драматичних жанрів. Специфіка перекладу прозаїчних і поетичних жанрів											
Тема 1. Поняття жанру.		2	2			6					
Тема 2. Фольклорні жанри.		6	4			10					
Тема 3. Драматичні жанри.		4	2			10					
Тема 4. Прозаїчні жанри.		6	2			10					
Тема 5. Поетичні жанри.		6	4			10					
Тема 6. Паралітературні жанри.		2	2			10					
Разом за розділом 1		26	16			56					
Розділ 2. Особливості науково-технічного стилю. Засоби науково-технічного перекладу.											
Тема 7. Основні риси та особливості науково-технічного функціонального стилю у французькій мові.		2	2			4					
Тема 8. Жанрові особливості науково-		2	2			4					

технічного функціонального стилю.												
Тема 9. Термін як основна науково-технічного стилю.		4	2			4						
Тема 10. Проблеми технічного перекладу.		2	2			4						
Тема 11. Стилiстичнi засоби перекладу науково-технiчних текстiв.		4	2			4						
Тема 12. Основнi риси складання та використання науково-технiчних словникiв:		2	2			4						
Разом за роздiлом 2		16	12			24						
<i>Усього годин</i>		42	28			80						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Поняття жанру.	2
2	Фольклорні жанри.	8
3	Драматичні жанри.	6
4	Прозаїчні жанри.	10
5	Поетичні жанри.	10
6	Паралітературні жанри.	6
7	Основні риси та особливості науково-технічного функціонального стилю у французькій мові.	
8	Жанрові особливості науково-технічного функціонального стилю.	
9	Термін як основна науково-технічного стилю.	
10	Проблеми технічного перекладу.	
11	Стилiстичнi засоби перекладу науково-технiчних текстiв.	
12	Основні риси складання та використання науково-технічних словників:	
Разом		42

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття жанру.	2
2	Фольклорні жанри.	8
3	Драматичні жанри.	6
4	Прозаїчні жанри.	4
5	Поетичні жанри.	4
6	Паралітературні жанри.	4
7	Основні риси та особливості науково-технічного функціонального стилю у французькій мові.	2
8	Жанрові особливості науково-технічного функціонального стилю.	2
9	Термін як основна науково-технічного стилю.	2
10	Проблеми технічного перекладу.	2
11	Стилістичні засоби перекладу науково-технічних текстів.	2
12	Основні риси складання та використання науково-технічних словників:	2
Разом		40

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Поняття жанру.	8
2	Фольклорні жанри.	26
3	Драматичні жанри.	24
4	Прозаїчні жанри.	20
5	Поетичні жанри.	20
6	Паралітературні жанри.	12
7	Основні риси та особливості науково-технічного функціонального стилю у французькій мові.	8
8	Жанрові особливості науково-технічного функціонального стилю.	8
9	Термін як основна науково-технічного стилю.	8
10	Проблеми технічного перекладу.	8
11	Стилістичні засоби перекладу науково-технічних текстів.	8
12	Основні риси складання та використання науково-технічних словників:	8
Разом		158

8. Види контролю і система накопичення балів

№ п/п	Вид семестрового контрольного заходу	Кількість заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка самостійного завдання до семінарських занять	8	5	40
2	Проходження тесту за розділом 1 (письмова форма)	1	10	10
3	Проходження тесту за матеріалом розділу 2 (письмова форма)	1	10	10
5	Підсумковий контроль: Відповідь заліку	1		40
усього		11		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою Університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9.Рекомендована література

Основна:

1. Алексеева И.С. Профессиональное обучение переводчика. – СПб.: Изд-во «Союз», 2001. – 288 с.
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. - М.:Международные отношения, 1975. - 239 с.
3. Білоус О. Теорія перекладу : Курс лекцій: Навчальний посібник/ О.М. Білоус,; М-во освіти і науки України, Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. - Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002. -116 с.
4. Григоров, Владимир Борисович Как работать с научной статьей : Пособие по англ. яз./ Владимир Григоров,. -М.: Высш. шк., 1991. -201 с.
5. Зимомря М. Переклад: теорія та практика : Навчально-методичний посібник/ Микола Зимомря, Білоус, Олександр ; . -Кіровоград: Редакційно-видавничий центр КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. -114 с.
6. Казакова Т.А.. Художественный перевод. Теория и практика. – Санкт-Петербург: Инъязиздат,. – 2006. – 535с.
7. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Частина 2. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. – Вінниця: Нова Книга, 2001 – 304 с.
8. Карабан В. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. -4-е вид., виправлене. -Вінниця: Нова книга, 2004. -574 с.
9. Оболенская Ю.Л.. Художественный перевод и межкультурная коммуникация. – Москва: Высшая школа. – 2006. – 335с.
10. Семенец О.С.. История перевода. – Киев: Лыбидь. – 1991. - 365с.
11. Федоров А.В.. Основы общей теории перевода. – Москва: Высшая школа. – 1983. – 303с.
12. Cultures du monde. - [Електронний ресурс] / — Режим доступу ://<http://www.tv5.org/>

13. Ladmiral, Jean-René. Traduire : Théories pour la traduction. – T.C.L. Gallimard, 1994. – 283p.
14. Lederer, Mariane. La traduction aujourd'hui. – P. : Hachette, 1994. – 422 p.
15. Oseki-Dépré, Inès. Théories et pratiques de la traduction littéraire. – P. : Armand Colin, 1999. – 348 p.

Додаткова:

1. Бабченко О.М. Навчання технічного перекладу та реферування у школі./ О.М.Бабченко // Іноземні мови. -1999. -№2. - С. 11-13
2. Барт Р. Введение в структурный анализ повествовательных текстов // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX в.в. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1987. – С.387-422.
3. Галеев Б.М. Человек, искусство, техника: Проблема синестезии в искусстве. – Казань: Изд-во Казан. Ун-та, 1987. – 264 с.
4. Каган М. С. Эстетика как философская наука. — Санкт-Петербург, ТОО ТК «Петрополис», 1997. — 544 с.
5. Коваленко А. Загальний курс науково-технічного перекладу.-К.: "Фірма "Інкос", 2002. -317 с.
6. Кушнер Т.К. Структурные сходства – основа дескриптивных коррелятов в различных типах искусства // Вопросы философии. – 1995. – №12. – С.109-117.
7. Лотман Ю. М. Структура художественного текста. – М.: Искусство, 1970. – 384 с.
8. Михалкович В. Рождение киноповествования / Экранные искусства и литература: Немое кино. — М.: Наука, 1991. — С. 28-46.
9. Нойберт А. Перевод и лингвистика. - Москва, 1973. - 457 с.
10. Пумпянский А.Л. Введение в практику перевода научной и технической литературы на английский язык. - М.: Наука, 1965. - 304 с.
11. Раппопорт С. Х. От художника к зрителю: Как построено и как функционирует произведение искусства. — М.: Советский художник, 1978. — 235 с.
12. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. - М.: Международные отношения, 1974. - 215 с.
13. Рижинашвили У. И. Эстетическая информация. Опыт применения идей семиотики и теории информации к анализу проблем эстетики. – Тбилиси: Мецниереба, 1975. – 112 с.
14. Солодуб Ю.П., Альбрехт Ф.Б., Кузнецов А.Ю. Теория и практика художественного перевода. – М.: Академіа, 2005. – 295 с.
15. Успенский Б.А. Семиотика искусства. - М.: Языки русской культуры, 1995 — 360 с.

Інформаційні ресурси

1. Chronologie littéraire. - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// <http://www.etudes-litteraires.com/chronologie-litteraire.php>
2. Genres littéraires et extraits. - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// <http://www.cafe.umontreal.ca/genres/lst-gnr.html>
3. Les mouvements littéraires. - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// <http://www.site-magister.com/mouvements.htm>
4. Паршин Андрей. Теория и практика перевода. - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// http://teneta.rinet.ru/rus/pe/parshin-and_theoria-i-praktika-perevoda.htm

5. Переклад науково-технічних текстів - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// http://www.franko.lviv.ua/faculty/intrel/tpp/lecture_12.htm

6. Couture M. Les références aux documents en ligne dans les textes scientifiques - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// <http://www.mendeley.com/research/les-references-aux-documents-en-ligne-dans-les-textes-scientifiques/>

7. Traduction et documentation scientifiques et techniques - [Електронний ресурс] / — Режим доступу :// <http://master-lc.univ-pau.fr/live/traduction-documentation-scientifiques-techniques>

Погоджено *Людмила Микитюк О.В.*
відділ з навчальної роботи
« 17 » жовтня 2016